

Llull i Palma

L'Ajuntament de Palma mostra documents i imatges de Ramon Llull a l'Arxiu Municipal i exposa al castell de Bellver la seva teoria de la quadratura del cercle.

Text de R.P.

L'Arxiu Municipal de Can Bordils, al carrer de l'Almudaina de Palma, acull des del passat 20 d'octubre l'exposició "5llull5", que presenta una visió de Ramon Llull a partir de la selecció de documents i imatges escultòriques i pictòriques que procedeixen dels fons de l'Arxiu municipal, de la Biblioteca Pública de Palma, de la Societat Arqueològica Lul·liana, del santuari de Cura, del Seminari Diocesà i de la Universitat de les Illes Balears. La mostra complementa l'exposició "Ramon Llull i Bellver. La quadratura del cercle", que des del 21 de setembre es pot visitar a Bellver.

La mostra

S'ofereix al públic documentació relacionada amb la tomba de Llull i amb les quatre autòpsies que s'hi realitzaren. Un apartat es dedica a la figura de sor Aina Maria del Santíssim Sagrament (1649-1700), que va tenir il·luminacions místiques sobre el *Llibre d'amic e Amat* i sobre la santedat del mateix Llull. Una altra part està dedicada als projectes en

honor a Llull que s'idearen en el passat i que, majoritàriament, no es van dur a terme.

Pel que fa a la selecció d'imatges, s'hi poden veure diversos gravats i escultures de Llull, entre les quals n'hi ha una de l'escultor català Venanci Vallmitjana, el qual és, juntament amb el seu germà Agapit, autor de l'estàtua de Ramon Llull que es pot contemplar a l'edifici de la Universitat de Barcelona. La UIB, per la seva part, ha cedit imatges del segell de la Universitas Lulliana Maioricensis, el segell oficial de la Universitat Lul·liana, i de l'estendard Universitas Lulliana Maioricensis, estendard amb la figura del beat Ramon que escenifica a l'anvers la iconografia del Doctor Il·luminat, testimoni de l'origen lul·lià dels estudis universitaris a Mallorca.

Un parell de conferències complementen la mostra, l'última de les quals serà la del doctor José García Pérez, el pròxim 24 de novembre, que versarà sobre "La radicalització del culte lul·lià i la seva persecució durant la segona meitat del segle XVIII".

Quadratura del cercle

La quadratura del cercle és un problema de geometria que consisteix a trobar, utilitzant només regle i compàs, un quadrat que tingui la mateixa àrea que un cercle donat utilitzant un nombre finit de passes. Avui dia se sap que és un problema irresoluble, però al llarg de la història ha captat l'interès de multitud de matemàtics des de l'antiguitat clàssica grega. L'expressió "quadrar el cercle" encara s'utilitza comunament per expressar una situació o una tasca impossible de dur a terme.

A l'Edat Mitjana es pensava que el problema podria tenir una solució i Ramon Llull l'abordà aportant-n'hi dues explicades en els seus *Liber de quadratura et triangulatura circuli seu de principiis theologiae* i *Liber de geometria nova et compendiosa*, escrits a París l'estiu de 1299. Estava convençut d'haver-lo resolt. En el *Llibre de nova geometria* ho resol traçant un quadrat mitjà entre un quadrat inscrit i un de circumscrit en un cercle. A més, Llull, continuant amb el mateix raonament, també proposa com a solució de la triangulatura del cercle el triangle mitjà entre un triangle inscrit i un de circumscrit.

Aquest mètode de quadratura i triangulatura del cercle probablement fou aplicat en la construcció del castell circular de Bellver, les obres de construcció del qual es varen dur a terme en vida de Llull, ja que començaren l'any 1300 i es perllongaren fins al 1311. La comparació de les mides de certs elements constructius amb el mètode de Llull fan pensar en una possible relació entre Llull i Pere Salvat, el mestre constructor del castell. ●